

Megint kopog a holló

1. Sok a levél

Beszédes önkritika. „A levél-, postautalvány- és csomagküldemények átfutási ideje nem felel meg a társadalmi, gazdasági követelményeknek. A belföldi levelezésnek körülbelül 30 százaléka, naponta mintegy félmillió levél a feladást követő napon nem kerül a címzettek kezébe. A posta-üzem átbocsátóképesége lecsökkent, a szolgálat ellátásában zavarok mutatkoztak, a szolgáltatások minősége, a postásdolgözők munkakörülményei mindjobban lemaradtak az ország általános fejlettségének gyorsabban emelkedő szintjén jelentkező igényektől.” A posta vezérigazgatójának múlt heti sajtótájékoztatójáról valók ezek a mondatok. Néhány szó a posta saját bajáról panaszkodik, és erre sem legyinthetünk, hiszen ott is emberek dolgoznak. Naponta adunk hírt innen-onnan, hogy valamelyik üzemből vagy egyetlen kis teremből javultak a munkafeltételek. A postán „a belső üzemi munkahelyek tűzszüfoltak, nem kielégítő a szociális ellátás sem. A nehéz munkakörülmények miatt a munkaerő cserélődése az országos átlagnak több mint kétszerese.” Persze nem csak cserélődik a munkaerő, hanem fogy. Megoldás csak egy lehet: változtatni kell a munkakörülményeken.

Hadd legyenek azonban önközök egy kicsit, és arról a

napi félmillió levélről beszéljünk, amelyikről azt hiszi a feladó, hogy másnap már olvassák, harmadnapra esetleg választ is kap. Lehet köztük sok olyan, ami csak a feladónak fontos, hiszen postakönyvvél igazolja, hogy az ügy részéről elintéződött, de lehet, sőt biztosan van sok sürgős értesítés, és ki tudja, mennyi az olyan szerelmeslevél, amelyik hákésik, valaki rosszul alszik.

Elháríthatná a posta a vádat, hogy adja föl expresszlevélként, aki siet, de nyilván nem ez a megoldás. Ha mind a félmillió expressz lenne, ugyanott állnánk, ahol most. Azért sem csavarodhat ide a gondolatunk, mert szinte belénk ivódott, hogy a lassúbb, a „fatengelyes” világban is gyors és pontos volt a posta. Mindenütt a fejlődést várjuk, éppen itt vennék tudomásul, hogy csak visszafelé léphetünk?

Azt is a sajtótájékoztatón hallottuk, hogy a Magyar Postának naponta átlagosan 1 millió 630 ezer levelet kellett tavaly naponta feldolgoznia, továbbtárolni és kézbesíteni. Mondhatnánk rá, nem nagy ügy, hiszen minden faluban van postás, több is, városainkban még több, ha elosztjuk a levelek számát a dolgozókéval, talán nem is jön ki túl nagy szám. Egy számtanpélda

megoldásával adások maradhatunk, mert ez a sok levél valahol a központokban összefut. Gondoljunk inkább azokra, akik mindennap odaállnak a sok apró rekeszű szekrények elé, kezük úgy jár, mint a motolla. Ők irányítják a leveleket. Ha egyetlen rekesszel arrébb nyúlnak — miért éppen ők ne fáradnának el az hatalmas munkában —, nagyot kerül az országban a mi levelünk. És arra is gondoljunk, hogy leghamarabb innen szívárogo el a munkaerő.

Senkit nem lehet agítani, hogy kevesebb levelet írjon. Hány szülő várja így is hiába hónapról hónapra, hogy messzire jutott gyermekéről hírt kapjon? Arról sem lehet meggyőzni bennünket, hogy ráér a levél, nem baj, ha később ér célba. Igen nagy baj! Ha sorban állnának az emberek a posta előtt, és mind levelező akarna lenni, ezt a sok levelet akkor is nehéz lenne másnapra házhoz szállítani. Egyetlen megoldás maradt, el kellett határozni, rá kell bízni a gépre, amit ő gyorsabban és jobban tud csinálni. Csakhogy ilyen gépek annyiféle munkát kell villámgyorsan, hiba nélkül végeznie, mire elkészül, kiderül róla, igen drága. Amit most vett a posta, 160 millió forint. Nem biztos, hogy tíz évvel ezelőtt meg tudtuk volna venni, de az biztos, hogy a tíz évvel ezelőtti nem ilyen lett volna.

Horváth Dezső
(Folytatjuk.)

Argentína marad

Idestova két hete nap mint nap találkozunk vele: felhangzik a fülbemászó szignál, (a képernyőn megjelenik az embléma), S mivel igen-igen szeretjük a dolgokra aggatott frázisokat, (más szóval: közhelyeket), a köztudatban, ki tudja mennyi időre kész a kép: a Mundial országa.

Pedig, pedig... ideig-óráig az csupán. Egészen a múlt hét csütörtökéig nem hallhattunk arról, hogy Argentína afféle déli „korlátlan lehetőségek hazája” volt sokáig, spanyol nyelvű USA a déli féltekén. Többek között az ezüst országának is neveztek. S erről a címről, ezzel a címmel indult a műsor a Kossuth rádióban Argentínáról (sajna, éppen az esti meccs előtt — a műsor eredeti céljával szöveg ellenében a mesterségesen tömegüreléti fokozott focihísterületi leűtődő): *Kondor Katalin* összeállítása.

Már önmagában az is elgondolkodtató: mitől az argentin „gazdasági csoda” ellátása napjainkra? Hiszen *Kádár Béla*, a Világgazdasági Kutatóintézet tudományos munkatársa adatokkal bizonyította: az ország egykoron nem is olyan túl régen Dél-Amerika ipari termelésének egyharmadát adta, ma pedig a közepesen fejlett országok szintjére csúszott vissza. (Mert a mai állapot mindenképpen visszalépésnek számít.) Oknyomozás, élvezetes, közérthető gazdaságpolitikai magyarázatok, s közben egy kis „színes” is: *Vass István Zoltán*, a rádió sportriportere a helyszínen levő (nemcsak a foci iránt) érdeklődő ember szemével „európai vezetőnek” szegődik Dél-Amerika Párizsában, Buenos Airesben. Ahol például — nemcsak a nekünk immár örökre keserű emlékeket hagyományozó River Plata-stadion létezik.

Milyen is Argentína? Gazdasága, kereskedelme, utcái, épületei és főleg, legesleginkább — emberei? Most nagy

szerencsájuk volt, hiszen rájuk terelődött a világfigyelem. Nekünk talán még nagyobb szerencsénk egy kitűnően összeállított rádióműsor képes volt hangszóllyozni Argentína futballtalan argentinaiságát. Ilyesméről ritkán esik szó a sport hasznát taglalva.

Es a sport? Hiszen akár-hogyan is nézzük, mégis csak ez volt az apropó, a műsor is. A cím elolvasása után bizonyára sokan foci-elemzésekre vártak volna. Egy-két mondat mindössze: a magyarok holnap este már itthon lesznek, s nyilván nem várja őket virágos és fehér ruhás leányserg. Csak mellékesen remélhetjük, hogy nem ismétlődik meg az, ami az 1954-es VB-n második helyezést elért csapatnál történt (egyébként ez minden, amiben összehasonlíthatjuk őket a maiakkal): nem tehérpályaudvaron át csempészik haza őket, félve a szurkolók jogos haragjától. De az idő halad, s nekünk csak egy árva Ferihegyünk van, szerencsére.

Egy szó, mint száz: a kiesett csapatok hazajönnek, azután a hónap végén a többiek is, az újságírók, a fotósok, tévések-rádiósok, illusztris vendégek és kísérők. Mindenki elmegy, mindenki hazajön majd ebből a 3 millió négyzetkilométernyi országból. Csak a nagy csapat marad, a mérkőzéseken túl is; a stadionok, az épületek, az utcák, a gazdaság és az emberek. Amiről mind-mind illik, illene többet, mást is tudni. Hiszen eljön mindenki, ha a Mundial-cirkusz bezárja kapuit. De Argentína — marad.

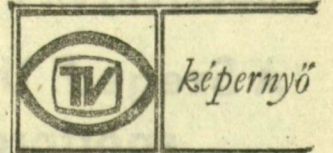
Domonkos László

A szegedi színház évad végi turnéi

Elutazott a Szegedi Nemzeti Színház társulata szokásos évad végi szombathelyi turnéjára. A vasi fővárosban ezúttal a *Szerelmi bájjal* című Donizetti operát, Shaw vígjátékát, a *Sosem lehet tudni* és a *Csárdáskirálynő* mutatják be.

Az operaegyüttes külföldi programot is lebonyolított, illetve szervez még ezekben a hetekben. A közelmúltban Jugoszláviában jártak, Újvidéken és Szabadkán, Mozartnak az idei szegedi színi évadban bemutatott *Vigopérijával*, a *Cosi fan tutte*-vel, a hét közepétől pedig Ausztriába utaznak. A grazi operisták vendéggátékát viszonozzák ugyanazzal a művel, mellyel az osztrák együttes járt Szegeden nemrégiben, a *Figaro házasságával*.

Szempont

A mostanában „bejáródó” kulturális magazinműsorok, a *Nézőpont* és a *Filmszem* címeiből „jött össze” a fenti; mert mindkét műsor készítői nemrégiben találtak rá azokra a szempontokra, amelyekkel határozottabb, markánsabb, érdekesebb adásokat tudtak készíteni.

Minden bizonnyal azért sikerülhetett, mert akiknek ez a dolguk, tisztázhatták: a televízió egyik legfontosabb funkciója, hogy közvetítse a kultúra értékeit. Természetesen nemcsak a szó eredeti értelmében, tehát:

Közlekedési balesetek

A Felső Tisza parton közlekedett vasárnap délbene-ségemotor-kerékpárjával az 56 éves Kovács István, Szeged Odessza körút 27. szám alatti lakos. A belváros felé igyekezett, a vizes, sáros úton megcsúszott járművel, s a 24. számú ház előtt felborult. A baleset következtében 8 napon túl gyógyuló súlyos, de nem életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A Marx tér felől haladt a Párizsi körúton személygépkocsijával a kora esti órákban a 32 éves Marton Ernő, Szeged Felsőváros 113/A szám alatti lakos. Amikor a Nagy-körút és a Kossuth L. sugárút kereszteződéséhez ért, ittassága miatt nekijáratott a jobb oldali útpadkának. Gépkocsijában, mely az oldalára fordult, közel 10 ezer forintos anyagi kár keletkezett. Marton Ernőnek nem esett baja, kellemetlenség viszont érte: a rendőrség a helyszínen bevonta jogosítványát.

Segédmotor-kerékpárjával Dorozsma felől Bordány felé haladt a 18 éves Kovács Ferenc, Szeged Dorozsmai út 56. szám alatti lakos. Amikor az Iparidűlő 11. szám bejáratához közeledett, körületekintés nélkül balra kanyarodott. Figyelmen kívül hagyta, hogy már előzni kezdte egy személygépkocsit. Az autó vezetője fékezett, a balesetet azonban már így sem tudta elkerülni, a segédmotor-kerékpárnak ütközött. Kovács Ferenc tanuló 8 napon túl gyógyuló súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett.

Egyiovas fogattal közleke-

Nyitott kérdés

Összesen 187 millió forintba került az öt dél-magyarországi nagykereskedelmi vállalat közös, 20 ezer 800 négyzetméter alapterületű raktára: a Fonyóvári úti. Másfél évvel ezelőtt költöztek új helyükre a DELTEX raktárosai is, s körülbelül tavaly szeptember óta agógóva lesik az eget: honak-e a felhők kiadós esőt. Mert ha a meteorológia bőséges csapadékat jósol, szinte már biztosak lehetnek; vödört, sóprút fognának. A raktártér ugyanis beázik.

De nem ám egyszerű, vesztélytelen csöpögéssel! Nyolc hónap — nyolc, jelentős anyagi kárral járó tetőbeázás. Ezt rögzítik a jegyzőkönyvek, melyekben rendre felsorolják a veszteségeket. Eddig összesen másfél millió forint értékű textilát tett használhatatlanná, vagy csak leértékelve eladhatóvá az eső. A bizományi üzleteibe kerülnek a raktárból az átázott báronyok, szövetek, kartonok, lényegesen ol-

csóbban, mint a nagykereskedelmi ár.

A kettő különbözetét, a tényleges veszteséget vajh, ki téríti meg? — kérdezi most nyilván az olvasó. Aggodalomra semmi ok, a kivitelező, a 31. számú építőipari vállalat mindig elismeri a kárt. Meg is fizeti. A tetőbeázás megszüntetésére a legutóbbi nagy eső, a 25 milliméter csapadékot hozó péntekre virradó, éjszakai után, ígéretet is tetek: a hibát július 31-ig kijavítják. Addig ideiglenesen kátránypapíros védőburkolattal látták el a tetőszerkezetet.

Akkor ugve minden rendben, a DELTEX kára megtérül, a bizományi vásárlója is jól jár az olcsóbb textillával, s a kivitelező sem vonakodik a fizetéstől. Mi marad hát nyitott kérdés ebben a kivitelezési ügyben? Számomra az: miért kellett a nyolcadik beázást megvárnia a kivitelezőnek, hiszen már az első után is tudhatta: Szeged nem tartozik a kifejezetten sivatagi városok közé...

P. K.

színházi közvetítéssel, filmvetítéssel, irodalomfeldolgozással, a képzőművészet alkotásainak „leképezésével”. A közvetítő szerep akkor is nyilvánvaló, ha nem maga a mű „pereg” előttünk, hanem felhívják rá a figyelmünket, megmutatják az értékét, felvillantják a majdani találkozás élményét.

Mi ez? Reklám? Is. Mondhatjuk, hiszen hol van már az utópia, miszerint a jó bornak inkább kell cégér, mint a kultúrának. Igen, ez reklám is, csak még nem eléggé kidolgozottak a „pszichológiája”, a módszerei, az eszközei. A fő szempontja viszont megvan: csak az értékeshez irányíthatja a nézőket. Akár indirekt módon, mint a múltkorai *Nézőpont*, amikor a bővírlő, a hakni-brigádok „szórakoztató” fellépéseiről, kétes értékeiről adott kommentár nélküli képet. Vagy olyan közvetlenül, mint a *Filmszem* újdonságokat „beajánló”, filmrészletekkel „alátámasztott” tájékoztatója.

Az elmúlt héten a megváltozott, tökéletesedett formában és műsorszerkezettel jelentkezett *Filmszem* immár valóban olyan tévéműsor, amely a művelődés tévében kívüli formáit képes népszerűsíteni: A moziprogram említett „előzetesen” kijelöl a filmgyári riportoknak is az a céljuk: minél többen üljenek be — a jó filmekre. A forgatásokról készült felvételek mindig is kötötték a laikus érdeklődését; ha jól csinálják, mint most a ké-

szülő Jancsó-film forgatási riportját, bizonnyal megmarad a kíváncsiság, a tévéző elmegy majd a moziba. Vagy elmegy a klubba, művelődési házba, ha megtudja, hogy ott vetítik és vitatják a halottlátót, Moldován Domokos filmjét. Mert látta a *Filmszem*ben is, hogy megér a dolog egy misét.

A leginkább tiszteletreméltó vállalkozásnak tűnik, hogy az érdeklődést felkeltő és azt irányító műsorrészek mellé „belopnak” egy kis filmes ismeretterjesztést is. Egy adással korábban a dokumentumot és a játékfilmet hasonlították össze, most *Sükköd Mihály* segítségével a sport és a film kölcsönhatásáról volt szó (aktualitás: gondolom a foci világban, meg a K. O. című film). Pontosabban azt kellene mondanunk: Sükköd „értekezett” a témáról. Olyan hangnemben beszélt róla, mintha — mondjuk — az akadémiai minősítő bizottság előtt ülne és az emberiség sorsát eldöntő tudományos felfedezéseit ismertetné. Reméljük, később hasonlóan tudós, de valamivel „tévéképebb” személyiségek terjeszthetik majd a filmes ismereteket. Akkor a megújult, végre esti órákban sugárzott magazinról bizonyára megállapíthatják majd a tömegkommunikációs kutatóközpontban: „nézettség ugrásszerűen megnövekedett!”

S. E.

Filmjeink a „piacon”

A megtekintett 25 magyar alkotás közül 22-tőt találhatk átvételre alkalmasnak az európai szocialista országok a napokban Budapesten járt filmátvételi küldöttségei. Ebből négy játék- és tíz rövidfilmünket öt ország televíziója sugározza majd.

A bemutatott tíz játékfilmünk közül a szakmai küldöttségek a legnagyobb tetszéssel Sára Sándor: „80 huszár” című produkcióját

fogadták: ezt a filmet a Szovjetunió, Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, az NDK és Jugoszlávia film-színházaiban mutatják be. Szinte minden delegáció átvette Zsombólyai János Kihajolni veszélyes című alkotását és Rényi Tamás legutóbb bemutatott filmjét, a „K. O.”-t is.

A bemutatott produkciók közül a legtöbbet a bolgárok és a lengyelek választották ki hazai vetítésre.